

Motion till riksdagen

1987/88:Jo41

av Rune Thorén m. fl. (c, m, fp)
med anledning av prop. 1987/88:85
om miljöpolitiken inför 1990-talet

Ersättning för miljöskador

Många industrier har sina avlopp direkt ut i vattendragen. I avloppen finns många ämnen som har en negativ påverkan på den marina livsmiljön. Ett flertal miljöstörande industrier har sina avlopp ut i de stora sjöarna och till omkringliggande hav, t. ex. massaindustrin. Industriutsläppen med sitt innehåll av PCB, dioxin, m. fl. ämnen har orsakat en storskalig negativ förändring av de havsområden som omger Sverige. Även de stora sjöarna har påvisbara effekter.

I Sverige finns i dag drygt 3 500 yrkesfiskare som är basen i en näring som sysselsätter drygt 30 000 människor. För att fiskerinäringen skall kunna utvecklas krävs bl. a. att fiskarna kontinuerligt investerar i nya fartyg, redskap, m. m.

För att man ekonomiskt skall kunna investera i nytt fiskefartyg krävs att fisket skall kunna bedrivas under ett antal år framöver. Ett stopp i fisket på grund av miljöfarliga utsläpp kan orsaka stora ekonomiska problem för yrkesfiskarna. Detta problem accentuerades kraftigt under hösten 1987, när yrkesfisket i Vättern drabbades av stora problem på grund av en oseriös pressdebatt runt Vättern.

Enligt reglerna i miljöskyddslagen (SFR 1969:387) ersätts inte denna typ av skador, vilket är en stor brist. Fiskeristyrelsen anser att "yrkesfiskare skall ha rätt till ersättning vid skada på vattenområde där de bedriver sin verksamhet", proposition 1987/88:85 s. 201. Regeringen har i propositionen ej kommenterat fiskeristyrelsens förslag.

Det framstår som helt otillfredsställande att en näringsgren skall få lov att förstöra möjligheterna för en annan näringsgren, utan att vara skyldig att ersätta de skadelidande. Än mer anmärkningsvärt är, att en näringsgren med en kortsiktig vinstmaximering skall få lov att slå ut en långsiktig näring. Skogsindustrier och andra miljöstörande industrier kommer på lång sikt att slå ut det svenska fisket om inte utsläppen inom snar framtid kraftigt minskar. Ett sätt att minska utsläppen är att tvinga industrin betala sina egna miljökostnader.

Förslaget om en miljöförsäkring är ett steg i rätt riktning, men det är inte heltäckande. Många industrier, t. ex. skogsindustrin, befrias från skyldigheter att svara för sina totala miljökostnader, eftersom de största skadorna inträffar utanför miljöskyddslagens och miljöskadelagens räckvidd.

Ett sätt att belasta industrin med miljökostnaderna är att utsträcka den i propositionen redovisade försäkringen (s. 202 ff.) till att även gälla ersätt-

ning för den skada som uppstår när en yrkesfiskare ej kan fortsätta sitt fiske i havet eller i de stora sjöarna.

Mot. 1987/88
Jo41

Lagtekniskt kan det lösas antingen genom att rätten för ersättning enligt miljöskyddslagen eller miljöskadelagen utvidgas eller att en ny lag för ersättning till yrkesfiskare införs eller genom att de ersättningsregler som finns i propositionen (s. 202 ff.) utvidgas till att även gälla skador på yrkesfisket.

Hemställan

I anledning av ovan anförda hemställs

att riksdagen beslutar att den yrkesfiskare (med yrkesfiskare avses den som har yrkesfiskelicens) som ej kan fortsätta sitt fiske därför att det vattenområde han använder skadats av miljöfarligt utsläpp skall ha rätt till ersättning från den föreslagna miljöskadeförsäkringen.

Stockholm den 5 april 1988

Rune Thorén (c)

Leif Olsson (fp)

Jens Eriksson (m)